

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24.06.2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ponownie ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury dla ubezpieczonej D. B. od dnia 01.06.2014 r.

W odwołaniu ubezpieczona zarzuciła zaniżenie kwoty składek na koncie i kwoty kapitału początkowego w stosunku do wartości przyjętych w decyzji poprzedniej przyznającej jej prawo do emerytury od dnia 06.04.2014 r. i wносиła o wypłatę emerytury od dnia 01.06.2014 r. w wysokości określonej decyzją z dnia 29.04.2014 r. powiększonej o składki za kolejne miesiące.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania i podniósł, że ubezpieczonej przysługuje emerytura w wysokości ustalonej ponownie na dzień podjęcia jej wypłaty z uwzględnieniem rocznej waloryzacji kapitału początkowego i składek na koncie a w sporze utrzymywał, że wysokość emerytury w części obliczonej na podstawie art.26 ustawy emerytalnej ustalana jest zawsze na dzień podjęcia wypłaty emerytury, stąd ubezpieczonej przysługuje emerytura ponownie ustalona na dzień podjęcia jej wypłaty po rozwiązaniu stosunku pracy od 01.06.2014 r. Skoro składki na koncie i kapitał początkowy od 01.06.2014 r. zostały zwaloryzowane rocznie, to nie przysługuje ubezpieczonej waloryzacja kwartalna składek i kapitału. Waloryzacja roczna składek od 01.06.2014 r. jest mniej korzystna od waloryzacji kwartalnej, stąd obniżenie wartości konta ubezpieczonej a w konsekwencji i niższa wysokość należnej jej do wypłaty od dnia 01.06.2014 r. emerytury.

Sąd ustalił, co następuje :

Decyzją z dnia 29.04.2014 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej (ur. (...)) prawo do emerytury od dnia 06.04.2014 r. i ustalił jej wysokość zgodnie z art.183 ustawy emerytalnej na kwotę 1211,70 zł przy stanie składek na koncie w kwocie 82034,42 zł z uwzględnieniem waloryzacji kwartalnej za 2013 r. i zwaloryzowanego kwartalnie za 2013 r. kapitału początkowego w kwocie 207998,77 zł oraz średniego dalszego trwania życia 253,50 miesięcy. Wypłata przyznanej emerytury została zawieszona w związku z kontynuowaniem zatrudnienia a ubezpieczona została poinformowana, że emerytura w ostatecznej kwocie zostanie ustalona z chwilą podjęcia wypłaty emerytury, albowiem podstawę obliczenia emerytury zgodnie z art. 26 w związku z art. 25 ustawy emerytalnej stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury (v. decyzja z dnia 29.04.2014 r. k. 39 akt ZUS).

W związku z rozwiązaniem stosunku pracy z dniem 30.05.2014 r. i wnioskiem ubezpieczonej z dnia 23 czerwca 2014 r. o podjęcie wypłaty emerytury organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 24.06.2014 r. ponownie ustalił wysokość emerytury zgodnie z art. 183 ustawy na dzień 01.06.2014 r., tym razem na niższą kwotę 1139,10 zł i podjął jej wypłatę od 01.06.2014 r. Do obliczenia wysokości emerytury z art.26 ustawy emerytalnej na dzień podjęcia wypłaty emerytury organ rentowy przyjął obecnie niższą kwotę składek na koncie, bo w kwocie 76207,22 zł - po zastosowaniu waloryzacji rocznej za 2013 r. oraz niższą kwotę kapitału początkowego – zwaloryzowanego rocznie za 2013 r. w kwocie 188983,95 zł i średnie dalsze trwanie życia 252 miesiące (v. zaskarżona decyzja k. b.n. w aktach ZUS).

Ze względu na obowiązujące wskaźniki wysokości waloryzacji składek waloryzacja roczna składek ubezpieczonej za 2013 r. jest dla ubezpieczonej mniej korzystna od waloryzacji kwartalnej przyjętej w poprzedniej decyzji z dnia 29.04.2014 r. (v. wysokość zwaloryzowanego kapitału początkowego k. b.n. akt ZUS).

Wniosek o ponowne ustalenie emerytury w tytule podlegania ubezpieczeniom społecznym po dniu przyznania emerytury ubezpieczona zgłosiła dopiero w odwołaniu od zaskarżonej decyzji (v. oświadczenie ubezpieczonej na rozprawie w dniu 07.01.2015 r. k. 7 a.s. i od 00:03:26 nagrania).

Powyższe okoliczności faktyczne były w sprawie bezsporne i zostały ustalone przez Sąd na podstawie akt ZUS i zgodnych oświadczeń stron.

Okolicznością sporną w sprawie było, czy organ rentowy zasadnie dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonej na dzień podjęcia jej wypłaty w wysokości niższej od przyznanej w poprzedniej decyzji.

Sąd zważył, co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.129 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.2013.1443 t.j. - dalej ustawa emerytalna) świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Zgodnie z brzmieniem powyższego przepisu prawo do wypłaty świadczenia powstaje od chwili spełnienia przesłanek prawa do emerytury i złożenia wniosku o emeryturę. Powinno być oczywiste, że na tą datę powinno nastąpić obliczenie wysokości emerytury również z art. 26 ustawy z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury.

Na gruncie tej sprawy ubezpieczona uzyskała prawo do emerytury obliczonej zgodnie z art. 183 wraz z prawem do jej wypłaty na podstawie powołanego art.129 ust.1 od 06.04.2014 r., albowiem w tym dniu spełniła wszystkie przesłanki prawa do emerytury i jej wypłaty (wiek emerytalny i wniosek o emeryturę z dnia 20.03.2014 r.). Ubezpieczona uzyskała prawo do emerytury w kwocie 1211,70 zł przy stanie składek na koncie w kwocie 82034,42 zł z uwzględnieniem waloryzacji kwartalnej za 2013 r. i zwaloryzowanego kwartalnie za 2013 r. kapitału początkowego w kwocie 207998,77 zł oraz średniego dalszego trwania życia 253,50 miesięcy, zatem prawo do wypłaty emerytury obliczonej w części zgodnie z art. 25 ust.1 ustawy emerytalnej z podstawy stanowiącej kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonej do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, (do marca 2014 r.) zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i przy uwzględnieniu kwartalnej waloryzacji składek i kapitału za 2013 r. zgodnie z art.25 ust.3 i art.25 a ustawy.Obniżenie tak ustalonego stanu konta ubezpieczonej w wyniku przeprowadzenia kolejnej waloryzacji jest niedopuszczalne (v. art. 25 ust. 3 zdanie 2 i art. 25a ust. 4 zdanie 2 ustawy emerytalnej).

Stanowisko organu rentowego, że ostateczne ustalenie wysokości emerytury z art.26 następuje na dzień wznowienia wypłaty zawieszono świadczenia emerytalnego jest oczywiście błędne.

Przed wszystkim ustawa emerytalna nie zna pojęcia „wstępnego” i „ostatecznego” ustalenia wysokości emerytury a użyte w art. 25 ust.1 sformułowanie „ miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury „ nie można interpretować wbrew zasadzie wypłaty należnych świadczeń , wynikającej z art. 129 ustawy emerytalnej jako „miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wznowienie wypłaty emerytury” zgodnie z art.135 ustawy emerytalnej.

Innymi słowy, aby organ rentowy mógł zawiesić prawo do emerytury w związku z kontynuowaniem stosunku pracy na podstawie art. 103 a ustawy emerytalnej , zgodnie z którym wypłatę świadczeń wstrzymuje się, jeżeli powstaną okoliczności uzasadniające zawieszenie prawa do świadczeń lub ustanie tego prawa. to wcześniej to prawo musi ustalić , a więc po stronie ubezpieczonego musi powstać prawo do emerytury i jej wypłaty. Ustalona raz wysokość przyznanego prawo do emerytury nie może być zmniejszona wskutek przeprowadzania kolejnych waloryzacji składek na koncie ubezpieczonego.

Prawo ubezpieczonej do wypłaty świadczenia ustalonego w kwocie 1211,70 zł zostało wstrzymane od 06.04.2014 r. w związku z kontynuowaniem zatrudnienia na podstawie powołanego wyżej art.134 ust. 1 i art.103 a ustawy emerytalnej (prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta

z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego).

Zgodnie z art. 135 ust.1 ustawy emerytalnej w razie ustania przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczenia, wypłatę **wznawia się** od miesiąca ustania tej przyczyny, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano z urzędu decyzję o jej wznowieniu.

Przyczyna wstrzymania wypłaty emerytury ubezpieczonej przyznanej decyzją z dnia 29.04.2014 r. w kwocie 1211,70 zł ustala z dniem 01.06.2014 r. , bo ubezpieczona rozwiązała stosunek pracy z dniem 31.05.2014 r. i w dniu 23.06.2014 r. wniosła o wznowienie wypłaty emerytury.

W tej sytuacji obowiązkiem organu rentowego było podjęcie wypłaty zawieszony emerytury w kwocie 1211,70 zł ustalonej decyzją z dnia 29.04.2014 r. od dnia 01.06.2014 r. w związku z wnioskiem ubezpieczonej z dnia 23.06.2014 r. o wznowienie emerytury .

W sprawie nie zachodziły zaś przesłanki zastosowania art. 108 ustawy emerytalnej, albowiem ubezpieczona nie złożyła wniosku o ponowne ustalenie wysokości świadczenia (v. art.108 ust.3 ustawy emerytalnej- ponowne ustalenie wysokości emerytury następuje na wniosek zgłoszony nie wcześniej niż po upływie roku kalendarzowego **lub po ustaniu ubezpieczeń emerytalnego i rentowych**) tylko wniosek o wznowienie wypłaty emerytury w związku z ustaniem przesłanki zawieszenia jej wypłaty.

Organ rentowy nie miał zatem żadnej podstawy prawnej ani faktycznej do ponownego ustalania wysokości emerytury ubezpieczonej na 01.06.2014 r.(na dzień wznowienia wypłaty) w sposób przyjęty w decyzji z dnia 24.06.2014 r., który doprowadził do obniżenia stanu konta ubezpieczonej w stosunku do stanu na dzień nabycia prawa do emerytury i jej wypłaty w dniu 06.04.2014 r. wbrew zakazowi obniżania stanu konta w wyniku przeprowadzanej waloryzacji (v. art. 25 ust. 3 zdanie 2 i art. 25a ust. 4 zdanie 2 ustawy emerytalnej).

Wskazać przy tym należy, że nawet w przypadku gdyby ubezpieczona wraz z wnioskiem o wznowienie wypłaty wystąpiła z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury, to rozpoznanie tego wniosku mogło nastąpić wyłącznie zgodnie z art. 108 ustawy emerytalnej.

Do ponownego ustalenia wysokości emerytury z art.183 ustawy emerytalnej (do której uprawniona jest ubezpieczona) z tytułu podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po dniu przyznania emerytury stosuje się art. 108 ustawy emerytalnej zgodnie , z którym (ust.1) **jeżeli po dniu, od którego przyznano emeryturę** określoną w art. 24 lub 24a, emeryt podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wysokość świadczenia ulega ponownemu ustaleniu w sposób określony w ust. 2. Zgodnie z ust.2 tego przepisu emerytury obliczone według zasad określonych w art. 26 powiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego **po dniu ustalenia prawa do emerytury**, o której mowa w art. 24 i 24a, i zwaloryzowanych zgodnie z art. 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem ust. 4 i 5.

Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek zaewidencjonowanych od miesiąca, od którego została podjęta wypłata emerytury po raz pierwszy, do miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury (ust.4).

Nie może być wątpliwości, że w tym przypadku w istocie chodzi o kwotę składek zaewidencjonowanych od miesiąca , od którego **została przyznana emerytura** do miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury , skoro już w ustępie 1 tego artykułu ustawodawca wskazał, że chodzi o ponowne ustalenie wysokości świadczeń **jeżeli po dniu, od którego przyznano emeryturę** określoną w art. 24 lub 24a, emeryt podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. W ocenie Sądu w żadnym wypadku nie można użytego przez ustawodawcę w ust.4 wyrażenia „ ...od miesiąca, od którego została podjęta wypłata emerytury po raz pierwszy ...” interpretować inaczej niż wynikałoby to z ust.1 tego artykułu i z zasady wynikającej z art.129 ustawy emerytalnej.

Zatem w wyniku ponownego ustalenia emerytury zgodnie z tym przepisem jej wysokość powinna ulec zwiększeniu na skutek uwzględnienia w podstawie wymiaru składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonej od kwietnia 2014 r. o kwotę wynikającą z podzielenia tych składek (po uprzedniej ich waloryzacji) przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury.

W żadnym wypadku nie ma zaś podstaw do ponownego waloryzowania składek na koncie ubezpieczonej zaewidencjonowanych do marca 2014 r. i zastępowania przy tym waloryzacji kwartalnej przeprowadzonej na koncie ubezpieczonej w chwili ustalania wysokości jej emerytury na dzień nabycia do niej uprawnień – waloryzacją roczną na dzień wznowienia wypłaty emerytury w związku z ustaniem przyczyny zawieszenia jej wypłaty.

Wniosek o ponowne ustalenie emerytury w tytule podlegania ubezpieczeniom społecznym po dniu przyznania emerytury ubezpieczona zgłosiła dopiero w odwołaniu od zaskarżonej decyzji – nie mógł on być zatem przedmiotem rozpoznania i rozstrzygnięcia organu rentowego.

Mając powyższe na względzie na podstawie wyżej powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i w pkt 1 sentencji przyznał ubezpieczonej od dnia 01.06.2014 r. prawo do emerytury w wysokości ustalonej decyzją z dnia 29.04.2014 r. to jest w kwocie 1211,70 zł.

Wniosek ubezpieczonej zgłoszony w odwołaniu o uwzględnienie w wysokości emerytury składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonej po dniu przyznania prawa do emerytury jako nowy wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury zgodnie z art.108 ustawy emerytalnej Sąd na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. przekazał do rozpoznania organowi rentowemu.

SSO Ewa Wyrwas-Wystrychowska